

Infobundel

studenten vroedkunde

materniteit & verloskwartier

Beste student(e)

De hoofdvroedvrouw en het team van de kraamafdeling heten u van harte welkom op hun verpleegeenheid.

Onze afdeling bestaat uit drie delen: de kraamafdeling, verloskwartier en de n-dienst Op materniteit liggen zowel zwangeren in observatie als bevallen mama's. Met deze brochure willen wij zowel de startende vroedvrouw als de student-vroedvrouw een leidraad bieden bij de verkenning van deze afdeling.

Voor alle vragen waar u in deze brochure geen antwoord op vindt kunt u terecht bij uw hoofdvroedvrouw of uw stagementor.

Aan de student wensen wij een leerrijke en verrijkende stage. Het leerproces is een unieke periode in jouw leven en jij bepaalt voor een groot stuk hoe je deze invult. Grijp dan ook ten volle deze kans om uw stages optimaal te benutten.

De vroedvrouw die voor het eerst kennismakt met onze afdeling heten wij uiteraard ook van harte welkom. Een team verandert af en toe wel eens van samenstelling en nieuwe dynamische krachten laten ons ook toe om van gedachten te wisselen. Laat deze brochure voor u dan ook een begin zijn van een boeiende ontdekkingstocht doorheen onze verpleegeenheid.

1. Voorstelling van de dienst

Bereikbaarheid

extern 051/425 260
intern 5260
M.vpl@sintandriestielt.be

Medische staf

Gynaecologen

Dr. B. Boone
Dr. V. Lampaert
Dr. S. Servaes
Dr. K. Devolder
Dr. G. Hoste
Dr. A. Vierin
Dr. G. Ghysbrecht

Pediaters

Dr. M.C. De Jaeger
Dr. K. Evens
Dr. J. Persyn
Dr. P. Vandenbroeck
Dr. D. Dinneweth

Verpleegkundigen en paramedici

Hoofdvroedvrouw

Mevr. Anja Van D'huynslager

Stagementoren

Mevr. Charline Vuylsteke (1)
Mevr. Camilla Himpe (2)

Vroedvrouwen

Pediatisch verpleegkundigen

Kinesisten

Onderhoudsteam

Patiëntenpopulatie

Op de kraamafdeling liggen hoofdzakelijk kraamvrouwen, na een vaginale bevalling of na een keizersnede. Daarnaast liggen er ook zwangere vrouwen die omwille van verschillende redenen moeten rusten of dienen geobserveerd te worden.

Observatiepatiënten:

- Hyperemesis gravidarum: onweerstaanbaar braken tijdens de zwangerschap, vooral tijdens de eerste 12 weken.
- Vaginaal bloedverlies: een weinig, slijmerig bloederig verlies is een teken dat de baring weldra op gang zal komen. Bloedverlies in de eerste helft van de zwangerschap vraagt controle. Veel helder bloedverlies: dringende opname !
- Premature contracties: vroegtijdige contracties de kunnen leiden tot:
  - Prematuur bevallen
  - Pré-eclampsie zwangerschapstoxicose gekenmerkt door de aanwezigheid van 3 symptomen: oedemen, hypertensie en albuminurie
  - Vroegtijdig gebroken vliezen (<36 weken)

De zuigelingen blijven in normale omstandigheden bij de moeder. Moeten ze om bepaalde redenen afgezonderd worden of in de couveuse of incubator gelegd worden, dan worden ze naar de N*-dienst getransfereerd.

2. Voornaamste interventies

Globaal overzicht van de meest voorkomende interventies

2.1 Patiënten worden opgenomen:

Deze patiënten ondergaan soms verschillende onderzoeken.

Veel voorkomende onderzoeken:

- Parametercontrole: bloeddruk -pols -t°
- Bloedafname veneus & capillair
- CTG
- CT-scan
- Echografie
- PROM-test
- Partustest

2.2 Frequent uitgevoerde verpleegkundige handelingen zorgen m.b.t. hygiëne, voeding, uitscheiding, mobiliteit

- zorgen m.b.t. toediening van medicatie per os, iv, sc, im
- zorgen m.b.t. infuustherapie
- zorgen aan de pasgeborene
- pré-en postnatale begeleiding
- bloedafname, zowel veneus als capillair
- wondzorg
- parametercontrole
- plaatsen van blaassonde
- zorgen m.b.t. pijnpomp

3. Verpleegmethode

Op de kraamafdeling wordt er gewerkt volgens het systeem van geïntegreerde verpleging met patiënttoewijzing, en dit voor een stuk gecombineerd met taakverpleging.

De bestaffing bestaat uit 3 vroegdiensten, 3 laatdiensten en 3 nachtdiensten. Er is 1 vroedvrouw verantwoordelijk voor het verloskwartier, 1 vroedvrouw voor materniteit en 1 pediatriesch verpleegkundige of vroedvrouw verantwoordelijk voor de neonatologie. Wanneer er niemand in arbeid ligt, zal de vroedvrouw helpen met de verzorging op materniteit.

Studenten die voor hun stageverslag een bepaalde patiënt volgen, kunnen dit best zo vroegtijdig mogelijk aan de hoofdvroedvrouw melden.

4. Dagindeling

De verpleegkundige taken op M zijn vrij gevarieerd. En worden in grote mate bepaald door het tijdstip van de dag. Hierna volgt het verloop van de dag:

- 06.30 u overdracht nachtdienst naar vroegdienst (V)
- 07.00 u verzorging pasgeborenen door verpleegkundigen ofwel aanleren van het kinderbadje aan de moeders (2e of 3e dag) ofwel toezicht houden bij de verzorging van hun kindje
- 07.30-08.30 u buffetkar ontbijt, eventuele medicatie ronddelen en aftekenen in medicatiebeheer

- 08.30 u afdienen ontbijt
  - toer met de Drs. gynaecologen + pediaters
  - verzorging pasgeborenen + flesvoeding (FV) geven
  - linnen aanvullen in de kinderboxen
  - verzorging van de bevallen moeders, nemen van parameters
  - hulp bieden bij de rusters, CTG aanleggen
  - PKU-testen worden afgenomen bij de kindjes de dag van ontslag , ontslagbrochure uitleggen aan de ouders
  - Tijdens de verzorging worden de verpleegdossiers ingevuld en worden de speciale observaties doorgegeven aan de hoofdverpleegkundige
- 10.00 u korte koffiepauze
  - verzorgingskarren terug aanvullen
  - onreine utility opruimen
- 12.00 u opdienen middagmaal, flesjes ronddelen en eventueel zelf flesje geven
Dag 1 bij keizersnede verzorging van de mama + parameters
- 13.24 u overdracht van vroegdienst naar avonddienst
  - boxen ontsmetten van ontslagen patiënten
- 14.00 u koffiekar halen in de keuken en koffie delen
- 15.30 u flesjes uitdelen, hulp bij borstvoeding waar nodig
- 16.00 u verzorging van de bevallen moeders, parameters nemen bij rusters en CTG aanleggen

- 17.45 u buffetkaravondmaal
- 18.30 u afdienen avondmaal
- 19.00 u controle sectiepatiënten, eventueel clexane toedienen
- 19.00-20.00 u flesjes uitdelen
- 21.00 u overdracht van avonddienst naar nachtdienst
- 22.00 u uitvoeren nachtronde -beantwoorden beloproepen – medicatietoediening – parametercontrole
  - Flesjes uitdelen of zelf geven, hulp bij borstvoeding
- 03.00-05.00 u flesjes uitdelen of zelf geven
- 06.30 u overdracht nachtdienst naar vroegdienst

5. Algemene dienstinformatie

5.1 Maaltijden

5.1.1 Uren

- Ontbijt 07.30-8.30: buffetkar
- Middagmaal 12:00
- koffie: 14u
- Avondmaal 17.45: buffetkar

5.1.2 Aandachtspunten bij het opdienen

- Studenten dienen steeds op onder toezicht van een vroedvrouw
- Informeer of de patiënt nuchter moet blijven
- Controleer altijd goed de naam bij twijfel: vraag de naam van de patiënt
- Zorg dat bedlegerige patiënten (rusters & sectio) goed rechtop zitten en dat alles binnen handbereik ligt
- Zorg ook dat de patiënt zijn medicatie inneemt

5.1.3 Aandachtspunten bij het afdienen

- Ontbijt: geef iedere patiënt een vers glas en neem het vuile terug mee
- Wat niet op het dienbord mag achterblijven:
  - medicatie
  - melkflesje
  - voorwerpen van de patiënt (mesje, tas, bril, ...)
  - identificatieblad
- 's Morgens en 's avonds wordt er gevraagd of de patiënten nog een fles water nodig hebben.

5.1.4 Maaltijdwijziging

Iedere patiënt die opgenomen wordt krijgt automatisch een standaard menu . Indien de patiënt voor langere tijd nuchter moet blijven, een dieet dient te volgen of indien de consistentie van de voeding dient aangepast te worden moet er een maaltijdwijziging worden ingediend. Dit gebeurt via resultatenviewer. Open resultatenviewer, klik rechts op de patiënt en kies maaltijdwijziging.

Doe de nodige aanvragen en klik dan op versturen. Ook de partner kan 's middags gebruik maken van het middagmaal, aan te vragen via maaltijdwijziging Belangrijk is om de tijdstippen van maaltijdwijziging in de gaten te houden:

- Vóór 10.00 u aanpassing middagmaal + 4-uurtje
- Vóór 16.00 u aanpassing avondmaal + ontbijt

5.2 Schema van flesvoeding en borstvoeding

5.2.1 Flesvoeding

- Overdag: om de 3,5 uur flesvoeding geven, dit komt overeen met volgende uren:
  - tussen 03 – 05 u (op aanvraag)
  - 08.30
  - 12.00
  - 15.30
  - tussen 18.30 – 20.00 u (op aanvraag)
  - 22.00 – 24.00 (laatste voeding)
- De flesvoedingen zijn kant en klaar en mogen kamertemperatuur gegeven worden.
- Het zijn flesjes van 70cc en de 1ste dag mogen de kindjes 40cc drinken, de 2de dag 60cc en dan 80 cc.
- Soorten melkpoeders: Nan®1 – Nutrilon® 1

5.2.2 Borstvoeding

Na de geboorte ligt de baby één uur skin to skin bij de mama, op de kamer wordt de baby aan de borst gelegd. Voor meer info, zie brochure borstvoeding.

5.3 Oproepsysteem

Iedere verpleegeenheid beschikt over een aantal telefoons die bestemd zijn voor het ontvangen van de patiëntenoproepen. Indien een patiënt hulp vraagt via zijn oproepsysteem ('belletje') dan komt deze oproep via een aantal kanalen tot uiting:

- visueel signaal boven de kamerdeur (rode lamp)
- auditief signaal in bureau
- auditief signaal op dect materniteit
- auditief signaal in de kamer waar de verpleegkundige aanwezig is als het beletlichtje aanligt

Iedere verpleegkundige of verzorgingsequipe dient dan ook bij aanvang van zijn/haar shift een dect op zak te steken. Bij het verlaten van de kamer moet het oproepsysteem steeds in het bereik van de patiënt liggen. Beloproepen dienen zo snel mogelijk beantwoord te worden en bij het binnenkomen van de kamer wordt de bel uitgeschakeld met de persoonlijke badge.

In geval van alarm dient er onmiddellijk hulp worden geboden!

5.4 Medicatie

5.4.1 Medicatiebeheer

- De medicatievoorraad bevindt zich in het Medisch Office (zie grondplan).
- Alle medicatiekasten zijn te openen met badge.
- De verdoving zit in een aparte kast.
- Het kastje in de apotheek wordt afgesloten met persoonlijke badge.
- Medicatie wordt gepland en afgetekend in medicatiebeheer. Voorraad wordt elke dag aangevuld, behalve op zondag.
- Indien niet voorradig op dienst kan je buiten de openingsuren van de apotheek, in de vanas kast medicatie terugvinden.
- Ook studenten mogen medicatie afhalen in de apotheek.

5.4.2 Medicatietoediening

- De medicatie (medicatie per os én IV medicatie) wordt toegediend door de verantwoordelijke van de materniteit.
- Alle medicatie wordt afgetekend via PC.
- Studenten mogen enkel medicatie toedienen onder toezicht van een vroedvrouw.

5.5 Linnen

Na ontslag van de patiënt wordt het bedlinnen volledig weggenomen. Het SOP-team staat in voor het reinigen en opmaken van het bed.

- 1 hoeslaken
- 1 bedzeil
- 1 steeklaken
- 1 donsdeken
- 1 klein kussen + sloop
- 1 groot kussen + sloop

Vuil linnen wordt nooit op de grond gelegd, ook nooit op een ander bed, maar wordt zo snel mogelijk in de linnenzak gedeponeerd.

Het linnen wordt gesorteerd volgens onderstaande tabel:

Kleur linnenzak: inhoud

- WIT met blauwe letters: Lakens, steeklakens, kussenslopen, OP-hemden, keukenhanddoeken, sponshanddoeken, moltons, washandjes, tetradoeken
- WIT met groene letters: donsdekens
- BLAUWE linnenzak: bedzeilen, riemen CTG-toestellen, kar met hoes errond
-> wordt in ziekenhuis gewassen

- GROENE nettenzak: washandjes groen om oppervlakten te reinigen
- GEEL: Alle besmet linnen

Eens de linnenzak vol is wordt hij in de onreine utility op een transportkar geladen. Knoop de zakken goed dicht en ontlucht ze vooraleer op de kar te stapelen. Het verse linnen wordt systematisch aangevuld op maandag, woensdag en vrijdag. Bij tekorten kan er getelefoneerd worden naar de linnendienst.

- Pampers worden besteld via het scansysteem.
- Linnen en pampers worden bij ontslag weggegooid en er wordt nieuw linnen in de kast gelegd.

5.6 Medisch materiaal

Al het medisch materiaal bevindt zich in de propere utility, zowel steriel als niet steriel. De partussets en epidurale sets bevinden zich in het verloskwartier. Vuile instrumenten van in het verloskwartier moeten in een daarvoor voorziene box naar de sterilisatie gebracht worden, instrumenten van Sterima worden in een kartonnen doos verzameld

5.6.2 Bestelling

De bestelling van het medisch materiaal gebeurt 2x/week via een scansysteem.

5.7 Bureelmateriaal

Alle bureelmateriaal zoals omslagen, formulieren allerhande, etiketten, balpennen, verpleegdossiers ... vind je terug in de verpleegpost en worden tweewekelijks aangevraagd op dezelfde wijze als het medisch materiaal.

5.8 Voeding

- Voeding wordt wekelijks gecontroleerd op vervaldatum.
- Koelkast en diepvries worden maandelijks gereinigd.
- Er ligt steeds een pak koffie in de koelkast als reserve, een nieuw pak wordt besteld via de koffiekar.

5.9 Afval

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen verschillende afvalstromen, zijnde:

- Papier-en kartonafval -niet-vertrouwelijke documenten - vertrouwelijke documenten
- Glasafval
- Niet-risicohoudend medisch afval
- Risicohoudend medisch afval
- Bedrijfsafval
- Batterijen
- Medicatie
- Divers en speciaal afval

6. Verpleegdossier

Het verpleegdossier bestaat uit een plastic map, de kleur afhankelijk van de toestand waarin zich de patiënte of parturiënte zich bevindt.

6.1 Kleurencode

- GEEL Spontaan bevallen moeders
- GROEN Bevallen met sectio
- ZWART Rusters
- ROOD Kleine ingrepen
- BLAUW Kinderfiche

6.2 Documenten

6.2.1 Verpleegdossier

Het papieren verpleegdossier wordt op termijn vervangen door een elektronisch dossier op PC.

6.2.2 Ontslagformulier

Het ontslagformulier wordt ingevuld telkens de patiënt iets verbruikt dat niet in de ligdagprijs is inbegrepen. Dat kan o.a. zijn:

- tepelhoedjes
- middagmaal voor de partner
- overnachting met ontbijt partner

6.2.3 Medisch opdrachtenformulier

De arts noteert op dit blad alle opdrachten, bij uitvoering wordt het afgetekend door de vroedvrouw

6.2.4 Formulier voor het Studiecentrum voor Perinatale Epidemiologie

De kennisgeving van de geboorte gebeurt elektronisch en daarvoor hebben we de paspoorten van beide ouders nodig. Wanneer de kennisgeving gebeurd is kan het medisch-formulier ingevuld worden en dat wordt dan doorgegeven aan spe.

Op de N* dienst wordt er wel nog gebruik gemaakt van spe formulieren.

7. N* dienst

- Op de kraamafdeling is er een kamer voorzien voor pasgeboren zuigelingen die ziek zijn of speciale medische zorg wegens vroege geboorte of laag geboortegewicht vereisen.
- De afdeling is voorzien van 3 Couveuses en 6 tal verwarmde bedjes.
- Hygiënische voorzorgsmaatregelen: iedereen die de N* afdeling binnengaat moet in het sas handen wassen en ontsmetten

Bezoekuren

- De moeder en vader mogen te allen tijde en onbeperkt binnen op de N* dienst.
- De oma/opa, broers en zussen mogen op bezoek komen mits een afspraak te maken met de verpleegkundige.
- Alle informatie gebeurt via de verpleegkundige op de N* afdeling.

8. Uurrooster

- Vroegdienst: 6:30-12:00 / 12:39-14:45
- Laatsdienst: 13:24-18:00 / 18:30-21:30
- H3: 7:30-12:45 / 13:54-16:15
- Nacht 21:00-07:00

Uren voor de studenten zijn idem en af te spreken met de hoofdvroedvrouw. Als er teveel studenten op eenzelfde moment stage doen worden de uren gespreid over vroeg-avond en nachtdienst.

9. Architectonische indeling

9.1 Grondplan materniteit

De afdeling beschikt over 12 bedden waarvan 8 éénpersoonskamers en 2 tweepersoonskamers. Elke kamer beschikt over een douche en toilet, koelkast en babybadje.

9.2 Voorstelling van de dienstruimten materniteit

Propere utility: kasten met medisch materiaal, rolstoel, automatische RR-meters, bakken met water

- De deur in de ruimte geeft toegang tot een technische ruimte en moet op slot zijn. Zo niet moet dit gemeld worden in Ultimo
- De verzorgingskar blijft in de gang staan en wordt na elke verzorging ontsmet en aangevuld.

Keuken:

- Koelkasten personeel, patiënt, diepvries patiënt
- Voorraad flesvoeding

Vuile utility : enkel vuil materiaal staat in deze ruimte.

- Deze ruimte is zowel voor materniteit als voor verloskwartier.
- Vuile bedpannen worden gereinigd in de bedpanspoeler.
- Placenta's worden in een aparte diepvries bewaard en worden opgehaald door het transport.

Verpleegpost: 5260, te openen met badge

- verpleegdossiers
- centrale monitoring voor zowel verloskwartier als voor neonatologie
- reanimatiedozen volwassene en kind
- doptone
- Triacdoos met materiaal voor bevalling
- buizenpost

Medisch office

- medicatiekasten te openen met badge
- hier wordt de medicatie klaargemaakt

N*-dienst

- Is een afdeling voor premature en dysmature pasgeborenen

Traphal

- Deze bevindt zich op het einde van de gang.
- Dit is tevens een nooduitgang, en mag dus nooit versperd worden !!

10.3 Grondplan verloskwartier

- We hebben 4 arbeidsverloskamers met telkens één nazorg tussen 2 verloskamers
- Elke verloskamer is voorzien van een douche en k373 heeft ook een relaxatiebad
- trap
- 372
- 373
- nazorg 1 en 2
- 371
- 374

11. Speciale aandachtspunten voor studenten

- Handhygiëne is uitermate belangrijk ! Geen juwelen en nagellak + korte nagels!
- Nagaan wanneer de vrouw de eerste maal spontane mictie heeft en dit mondeling en schriftelijk rapporteren.
- Steeds de baarmoederhoogte controleren.
- Bij elke vulvaspoeling goed de episiotomie observeren en afwijkingen noteren.
- Parturiënten die bevallen zijn onder epidurale verdoving mogen pas opstaan, indien ze een goed gevoel hebben in de benen en altijd de eerste keer met begeleiding opstaan.
- Vooraf aan de ouders toelating vragen om een bevalling te mogen bijwonen
- Bij het bijwonen van een bevalling vragen waar je hulp kunt bieden (vb. medicatie optrekken, steriel materiaal aangeven, hulp bij de eerste zorgen van de pasgeborene, ...)
- Doelstellingen van de stage kenbaar maken.

Uw gezondheid, onze zorg.

Sint-Andriesziekenhuis vzw
Brugstraat 84
8700 Tiel

T 051 42 51 11 – F 051 42 50 20
info@sintandriestielt.be
www.sintandriestielt.be

20230816

